



Statsforvalteren i Agder

Agderskogbruket i tall

Skogstatistikk og skogfondsregnskap for 2021



Tittel : Agderskogbruket i tall
Dato : 14.06.2022
Forfatter : Landbruksavdelingen ved Statsforvalteren i Agder
Foto : Landbruksavdelingen ved Statsforvalteren i Agder

Emneord : Skogbruk, avvirkning, skogkultur, skogfond,
rentemidler, skogskader

Utgiver : Statsforvalteren i Agder

Antall sider : 23

Ansv. sign : Karl Gjermund Damli



Innhold

Skogbruket i Agder 2021.....	4
Avvirkning	5
Skogkulturarbeid.....	6
Skader på skog	12
Juletre og pyntegrønt.....	13
Skogsbilvei.....	14
Skogbruksplanlegging	17
Aktivt skogbruk	17
Skogfond og rentemidler	18
Skogoppsyn Agder	22



Skogbruket i Agder 2021

Inngangen til 2021 var preget av lav ordringgang og en del ledig kapasitet hos hogstentreprenørene. Det tok imidlertid ikke lang tid før det var full fart igjen, med fulle ordrebøker og stigende tømmerpriser. Nivået på både priser og aktivitet fortsatte å stige og holdt seg høyt hele 2021. Markedet for trelast var veldig bra med historisk gode resultater for mange av sagbrukene. I motsetning til skurprisene holdt prisene på massevirke seg noenlunde stabile og lave gjennom året.

I Europa var markedet fortsatt preget av stort utbud av billetømmer, men mot slutten av året avtok dette med påfølgende økende priser på tømmer i Europa. Planterseongen 2021 ble svært krevende på grunn av mangel på utenlandsk arbeidskraft. Reiserestriksjoner grunnet Covid 19 bidro til en massiv mobilisering av egeninnsats hos skogeierne og norske plantører. I vår region klarte man å sette ut omtrent det som var forventet av planter i 2021.



Avvirkning

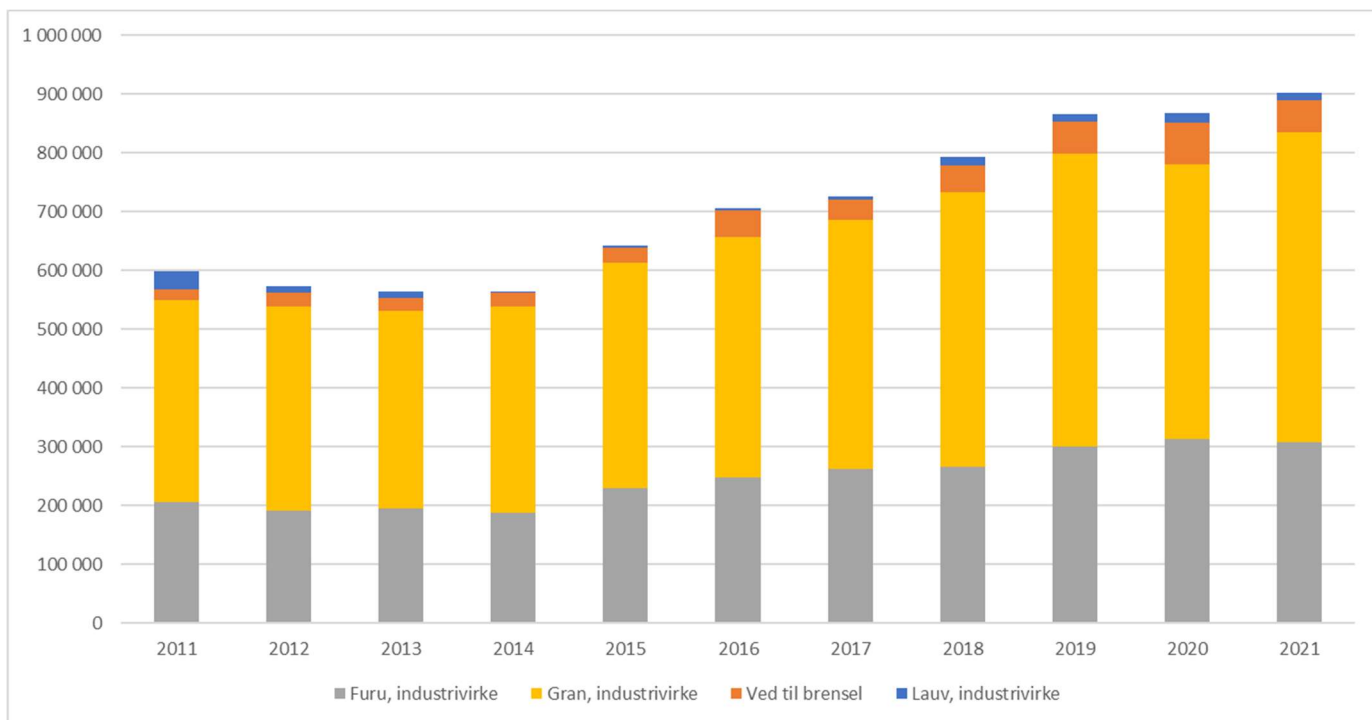
I 2021 endte den totale tømmeravvirkningen til industriformål i Norge på 11,57 millioner m³, dette er en økning på i overkant av 1,2 mill. m³ (11,7 prosent) fra 2020. Avvirkningen i Agder endte i 2021 på 903 095 m³. Dette er omtrent 35 000 m³ mer enn i 2020 og rekord for Agder, se figur 1.

Gran er viktigste treslag med totalt 525 942 m³ levert til industrien, mens det ble levert 308 114 m³ furu. Lindesnes, Lyngdal og Froland var de tre kommunene med størst avvirkning, med henholdsvis 157 000 m³, 92 000 m³ og 72 000 m³. Skogeierne i Lindesnes kommune var de som leverte høyest volum av gran (111 000 m³), mens skogeierne i Åmli leverte høyest volum av furu (46 000 m³).

Totalt hadde avvirket tømmervolum en bruttoverdi (salgsverdi på tømmeret) på i overkant av 387 mill. kr., noe som er en økning nesten 30 prosent fra 2020. Store deler av volumene som blir hogd i Agder videreføres i Agder og bidrar til en verdiskapning lokalt som er vesentlig større enn bruttoverdien på tømmeret. Men det er etter hvert også betydelige volumer som eksporteres ut fra havnene på Agder, hvor Mandal havn er størst med en eksport i 2021 på nesten 300 000 m³.

Tabell 1: Avvirkning av tømmer per kommune og totalt i Agder, 2021.

Kommune	Gran m ³	Furu m ³	Lauv,indus trivirke m ³	Ved til brensel, m ³	Sum avvirket	Bruttoverdi
4201 Risør	4 157	2 687	128	3 635	10 607	3 133 654
4202 Grimstad	17 886	8 506	797	2 294	29 483	11 960 432
4203 Arendal	12 245	11 634	886	3 117	27 882	10 789 184
4204 Kristiansand	39 685	15 388	664	3 184	58 921	24 981 681
4205 Lindesnes	111 428	34 309	1 771	9 356	156 864	70 891 568
4206 Farsund	6 485	258	0	241	6 984	2 892 699
4207 Flekkefjord	6 552	1 197	37	420	8 206	3 310 739
4211 Gjerstad	4 676	4 772	110	594	10 152	4 281 011
4212 Vegårshei	28 879	16 606	3 695	6 620	55 800	22 592 984
4213 Tvedestrand	15 744	7 575	1 071	3 293	27 683	11 780 488
4214 Froland	25 682	39 464	395	6 485	72 026	30 086 862
4215 Lillesand	948	502	80	282	1 812	627 854
4216 Birkenes	39 447	18 912	424	3 228	62 011	26 676 539
4217 Åmli	19 358	45 704	907	2 969	68 938	29 238 809
4218 Iveland	6 336	16 248	5	442	23 031	9 382 645
4219 Evje og Hornes	13 930	21 661	337	1 294	37 222	15 504 091
4220 Bygland	28 326	16 707	95	1 801	46 929	20 036 843
4221 Valle	43	696	0	6	745	279 548
4222 Bykle	2	312	0	0	314	120 492
4223 Vennesla	28 142	10 272	43	1 119	39 576	16 680 244
4224 Åseral	9 383	3 460	121	159	13 123	5 713 267
4225 Lyngdal	71 259	16 536	497	3 342	91 634	41 584 242
4226 Hægebostad	17 291	6 612	925	892	25 720	12 283 747
4227 Kvinesdal	14 541	7 797	255	851	23 444	10 447 368
4228 Sirdal	3 517	299	0	172	3 988	2 022 118
Totalt	525 942	308 114	13 243	55 796	903 095	387 299 109



Figur 1: Utvikling i avvirkningen (m³) i Agder 2011–2021 fordelt på ved, lauv, furu og gran til industrielt formål.

Skogkulturarbeid

I 2021 fikk Agder kr 7,9 mill. i grunnbevilgning fra Landbruksdirektoratet til skogkultur. Det ble også tildelt totalt 1,3 mill i ekstra tilskudd til planting, såkalt koronatilskudd på 1,5 kr per plante der skogeier plantet selv våren 2021. I tillegg har enkelte kommuner egne midler, noe som totalt utgjorde ca. kr 590 000 i 2021.

Grunnet stor pågang for tilskuddsmidlene de siste årene, har alle kommunene redusert tilskuddssats til skogeier for å få midlene til å strekke til på en rettferdig og god måte. De samlede investeringskostnadene i skogkultur i Agder var i underkant av 31 mill i 2021. Dette er en reduksjon på omtrent 1 million fra 2020.



Planteaktivitet i 2021 har økt noe sammenliknet med 2020. I Agder ble det satt ut i overkant av 2,1 mill. planter. Kommunene Birkenes (197 000 planter), Arendal (79 000) og Vegårshei (79 000) var de tre med flest planter i østre deler av fylket. Tilsvarende for vestre deler: Lindesnes (455 000), Lyngdal (222 000) og Kristiansand (151 000).

Tabell 2: Skogkultur 2021 – nyanlegg.

Kommune	Flaterydding dekar	Forarb.Sprø yting da	Areal Nyplanting	Antall Nyplanting	Kostnad forarbeid	Forarbeid kommunale og statstilskudd
4201 Risør			73	9 000	55 610	10 500,00
4202 Grimstad	12		543	76 900	403 969	118 982,00
4203 Arendal	169		577	78 740	577 779	43 878,00
4204 Kristiansand		41	812	151 225	1 087 229	260 490,00
4205 Lindesnes	104	70	2 424	455 124	3 277 907	1 051 210,00
4206 Farsund			203	41 300	272 237	110 505,00
4207 Flekkefjord	24		201	40 575	310 976	64 851,00
4211 Gjerstad			190	20 200	138 255	17 550,00
4212 Vegårshei		132	776	78 650	560 228	97 725,00
4213 Tvedestrand			569	65 250	417 784	20 550,00
4214 Froland	167		419	65 250	503 956	36 600,00
4215 Lillesand			115	15 950	90 380	22 155,00
4216 Birkenes	59		1 507	197 050	1 275 812	206 519,00
4217 Åmli	232		388	56 700	396 339	57 300,00
4218 Iveland	21		306	37 900	280 622	80 053,00
4219 Evje og Hornes			364	59 360	413 034	95 123,00
4220 Bygland			438	75 650	525 748	124 976,00
4221 Valle			90	11 500	90 000	18 000,00
4223 Vennesla			919	143 895	985 048	279 515,00
4224 Åseral			87	17 000	121 150	66 515,00
4225 Lyngdal	34		1 274	221 840	1 618 653	428 237,00
4226 Hægebostad			533	90 340	636 886	255 386,00
4227 Kvinesdal	9	15	598	115 986	865 658	351 518,00
4228 Sirdal			100	19 100	132 955	90 816,00
Totalt	831	258	13 506	2 144 485	15 038 215	3 908 954,00

Suppleringsplanting utgjorde i tillegg 163 000 planter. Dette er en økning på ca. 46 000 planter fra 2020. Økt avvirkning de siste årene og en høy granandel i vestre deler av fylket, tilsier et økt årlig behov for granplanter. Om en forutsetter 40–45 m³ per daa i snitt for granskogen, blir hogstareal 11 700 – 13 100 dekar. Plantebehov vil da være mellom 2,1 og 2,4 mill. planter totalt, forutsatt 180 planter per daa. Planteresultatene fra de siste tre årene indikerer at vi nærmer oss et akseptabelt nivå, men at det likevel bør økes med 10-15 %. Skogplanting er et nasjonalt satsningsområde blant annet på grunn av skogens rolle i klimasammenheng.

I 2021 er det utbetalt et samlet tilskudd til ordningen "tettere planting" på ca. kr 886 000 i Agder. Gjennom ordningen tilskudd til fastmarksgjødsling ble det ikke gitt tilskudd i Agder i 2021. Det er likevel gjødslet omtrent 1000 dekar.



Tabell 3: Skogkultur 2021 – etterarbeid.

Kommune	Areal ungskogpleie(inkl. eldre koder for avstandsrefulering og mek etterarbeid)	Etterarb.Spr øyting da	Suppleringsplantin g stk.	Kostnad etterarbeid	Etterarb.kommunale og statstilskudd
4201 Risør	401	40	3 100	212 155	68 933
4202 Grimstad	773	9	9 150	382 960	140 823
4203 Arendal	1 242		5 660	724 965	286 074
4204 Kristiansand	1 241	25	10 000	615 049	191 472
4205 Lindesnes	2 884	27	59 690	2 339 812	635 917
4206 Farsund	370		1 900	229 152	91 791
4207 Flekkefjord	40		800	23 000	6 420
4211 Gjerstad	691		1 500	303 601	106 344
4212 Vegårshei	3 861	32	3 250	1 626 804	647 019
4213 Tvedestrand	900	30	3 400	429 669	170 993
4214 Froland	2 665		1 900	1 199 663	467 680
4215 Lillesand	451		450	281 936	69 726
4216 Birkenes	1 877	85	8 850	973 300	364 998
4217 Åmli	3 819	4	12 800	1 348 130	534 629
4218 Iveland	390		500	164 931	49 793
4219 Evje og Hornnes	1 411		5 300	572 501	175 384
4220 Bygland	426		7 100	276 495	80 150
4221 Valle	81			31 100	9 330
4223 Vennesla	1 150	50	4 700	669 841	189 646
4224 Åseral	60		8 850	110 163	29 568
4225 Lyngdal	660		8 700	393 250	102 260
4226 Hægebostad	179		300	116 974	35 506
4227 Kvinesdal	236		4 700	194 992	68 536
4228 Sirdal	119			44 605	34 529
Totalt	25 927	302	162 600	13 265 048	4 557 521

Ungskogpleie er en lønnsom og viktig investering, både med tanke på økonomi og klima, likevel har det over tid blitt utført for lite ungsogpleie i fylket. Arealet med utført ungsogpleie i Agder hadde en god økning i 2020, men i 2021 ble det dessverre en nedgang på drøyt 7 000 dekar. Det ble totalt utført ungsogpleie på 26 000 dekar. I 2020 var arealet ca. 33 000 dekar. For lav aktivitet på ungsogpleie har vært en bekymring i flere år. Året 2020 var et godt år med tanke på ungsogpleie, men resultatene fra 2021 gir ikke grunn til å senke skuldrene. Det er viktig å jobbe for at aktiviteten økes til 2020-nivå og mer, slik at ikke etterslepet blir enda større.



I vestre deler av Agder toppet Lindesnes (2884 daa) og Kristiansand (1241 daa) listen, mens i østre deler var det i kommunene Vegårshei (3861 daa) og Åmli (3819 daa) det ble utført mest ungsogpleie. Kommunene Vennesla, Froland, Birkenes, Evje og Hornnes og Arendal har en aktivitet på mellom 1000 og 2700 dekar ungsogpleie i 2021.

Aktiviteten på ungsogpleie har lenge vært lav, og da særlig for vestre deler av fylket. Skal man klare å produsere virke med bra kvalitet fremover, er det viktig å ha fokus på ungsogpleie. På grunn av rask økning i hogsten i vest samt nevnte etterslep er det forventet at behovet for ungsogpleie i årene fremover øker og arealet bør derfor opp i ca. 40 000 dekar årlig for å sikre fremtidsskogen best mulig vilkår. Den største økningen bør være i de grandominerte områdene vest i fylket.

Det ble totalt markberedt 5200 dekar i 2021. Dette er en reduksjon på omtrent 2600 dekar fra 2020.

Tabell 4: Markberedning 2021.

Kommune	AREAL	KOSTNAD	Kostnad per areal
4202 Grimstad	118	74 235	629,11
4204 Kristiansand	537	266 738	496,72
4205 Lindesnes	1 530	859 083	561,49
4211 Gjerstad	79	31 500	398,73
4212 Vegårshei	224	79 225	353,68
4214 Froland	48	18 000	375,00
4215 Lillesand	312	234 000	750,00
4216 Birkenes	549	259 125	471,99
4217 Åmli	688	303 309	440,86
4218 Iveland	227	95 550	420,93
4219 Evje og Hornnes	98	44 860	457,76
4220 Bygland	118	70 500	597,46
4221 Valle	102	47 250	463,24
4223 Vennesla	293	102 995	351,52
4224 Åseral	50	21 300	426,00
4225 Lyngdal	144	81 800	568,06
4226 Hægebostad	41	22 971	560,27
4227 Kvinesdal	14	10 230	730,71
Totalt	5 172	2 622 671	507,09

De siste årene er det registrert en stor andel snutebilleskader lokalt, og da særlig i vestre del av Agder. I 2020 og 2021 kom det mindre tilbakemeldinger om snutebilleskader enn tidligere år. Statsforvalteren mistenker at problemet er større enn hva som rapporteres inn. Markberedning (og rett plantebehandling) er det tiltaket som både svensk og norsk skogforskning peker på gir best resultat. Areal med markberedning på både gran- og furumark bør økes i vestre deler av Agder.



Sett i forhold til 2020 har det vært en vesentlig reduksjon innenfor flere av tiltakene. Det er synd, men med målrettet jobbing har vi tro på at både plantetall, areal med ungskogpleie og areal for markberedning kan økes. Det er derfor viktig med et økt fokus på disse tiltakene hos skogeiere, i skogeierforeningen, kommunene og hos Statsforvalteren.

Planting og ungsogspleie er av de mest lønnsomme tiltak skogeiere kan gjøre, særlig i en tid med lav rente på kapitalplassering. Med ungsogspleie til rett tid, sikrer man tidligere investeringer i planting, og bidrar til en bra produksjon og kvalitet på fremtidsskogen. På eiendomsnivå bør skogeier prioritere de beste bonitetene. De siste årene har nær alle kommunene i fylkene hatt faghjelpsordning på skog. Faghjelpsordningen er et svært godt tiltak, og en ser at de områdene som har slike ordninger får bedre resultater enn de som er uten. Statsforvalteren anbefaler derfor dette videreført.

Tabell 5: Investeringer og tilskudd i skogkultur siden 2010 i Agder.

År	Investeringskostnad i kr *	Forbruk tilskudd i kr
2010	12 201 985	5 317 462
2011	15 715 994	6 015 612
2012	20 423 499	7 157 728
2013	19 065 099	6 188 328
2014	20 356 877	6 898 957
2015	22 198 067	7 615 348
2016	23 982 884	7 696 926
2017	24 538 281	7 632 579
2018	21 807 864	6 689 247
2019	29 460 698	8 284 748
2020	33 261 294	10 531 454
2021	30 925 934	9 213 492

* Alle tiltak unntatt juletreproduksjon og inngjerding.

Etter bærekraftforskriften er skogeier lovpålagt å sørge for tilfredsstillende foryngelse innen tre år etter hogst. Dette lovkravet følger kommunene opp gjennom foryngelseskontrollen og resultatkontroll. Det benyttes felles metodikk for disse kontrollene over hele landet. Landbruksdirektoratet ber Statsforvalteren tydeliggjøre kommunens kontrollansvar knyttet til foryngelsesplikten etter skogbruksloven. På grunn av arealbruksendringer, tynninger og ikke utførte kontroller, faller dessverre en del av kontrollflatene ut. Statsforvalteren registrerer fortsatt at enkelte ikke følger regelverket og sørger for tilfredsstillende foryngelse innen tre år etter hogst, eller planter tilstrekkelig antall planter etter granhogst.

Skader på skog

Snutebiller er et stort og kostbart problem for mange skogeiere som skal forynge granfelt. Snutebillene finnes i begge fylkene, men det er flere og større skader jo lenger vest en kommer. Lokalt er det fortsatt store snutebilleskader, men vi ser en nedgang i innmeldte felter med mye avgang til tross for at hogstaktiviteten er stor. Bruk av store, vitale planter kombinert med markberedning er anbefalt. Alternativt må en vente 2–4 år etter hogst.

Nivået av granbarkbiller er økende i hele landet i 2021, med unntak av i gamle Vest-Agder. Billenivået i gamle Aust-Agder økte med 16 % fra 2020 til 2021, men i et toårsperspektiv er det en nedgang på 5 % fra 2019-2021. Tidligere Vestfold fylke er det området i landet med størst økning i Norge. Likevel er billenivået bare 69 % av nivået som var ved slutten av barkbilleutbruddet på 1970-tallet.



I gamle Vest-Agder var det en reduksjon på 19 % pr. felle fra 2012 til 2021, sett over to år er det en økning på 63 % . I tidligere Aust-Agder var det en økning på 16 %, mens det her er en reduksjon på 5 % om man ser resultatene for to år. Resultatene er ikke urovekkende nå, men det er likevel viktig å følge situasjonen tett, slik at tiltak kan settes inn dersom situasjonen skulle kreve det. Utviklingen av barkebillepopulasjonen er usikker fremover, fordi vi ikke vet hvor mye skog som fortsatt er svekket etter tørkesommeren 2018 og som av den grunn er ekstra utsatt for barkbilleangrep.

Løpende oversikt over innmeldte skogskader finnes på nettsiden www.skogskader.no

Juletre og pyntegrønt

Produksjon av juletre- og pyntegrønt har gjennom flere år vært sett på som en potensiell vekstnæring i Agder, men de seneste årene har produksjonen vært rimelig stabil. Det antas at det høstes omtrent 15 000 juletre årlig. Ca. 1/3 av dette selges på engrosmarkedet, mens resten selges på detaljmarkedet. Stadig flere satser på salg fra gården. Gjennom utvidet tilbud og flere produkter kan dette være en måte å øke verdiskapingen knyttet til juletreproduksjon. Vanligste arter er vanlig gran, Normannsgran og Fjelledelgran. Også i 2021 opplevde juletreprodusentene stor konkurranse fra billig dansk import. Trærne med best kvalitet gir best priser, dårlige kvaliteter er vanskelige å omsette, særlig når konkurransen fra utlandet er stor.



Mesteparten av pyntegrønt produksjonen nasjonalt foregår vest i fylket, det er et potensial for økt produksjon. Nobel er størst, mens sypress er nest viktigste art. Prisene på pyntegrønt har stått stille lenge. Markedet tillater økt norsk produksjon, men rekrutteringen til denne delen av næringen er svak.

Skogfondordningen er svært gunstig for juletre- og pyntegrøntproduksjon (som for ordinær skogproduksjon). Flere av skogeierne som driver med juletre og pyntegrønt benytter mulighetene som ligger i ordningen, og denne bør benyttes av enda flere. Gjennom blant annet organisasjonen Agder Juletre kan nye skogeiere som vurderer slike produksjoner få faglig bistand.



Skogsbilvei

Den rekordhøye interessen for ny- og ombygging av skogsveier fortsetter i Agder. De tre siste årene har investeringene vært mellom 47–70 mill. kr årlig. Økningen er i tråd med politiske signaler om satsning på økt skogsveibyggning. Skogeiers egne midler i investeringene var 36 mill. kr i 2021. Det er fortsatt behov for bedre dekning av skogsbil- og traktorveinettet i fylket, og skogeierne følger nå opp.

Skogsbilveinettet kan med fordel mange plasser erstatte enklere veier for traktor og traktorveinettet burde i flere områder hatt bedre dekning. Det største investeringsbehovet ligger trolig allikevel i oppgradering av standard og oppussing av eksisterende veianlegg. Med den nå økende interessen ser Statsforvalteren at det er behov for tilskuddsmidler til landsdelen på samme nivå som i 2020 og 2021 fremover hvis en skal klare å opprettholde den tilvendte tilskuddsprosent til skogeier fra statstilskuddet.

De siste årene har Agder hatt en sertifisert veiplanlegger, Terje Asdal, til å forestå detaljplanleggingen av alle nye skogsbilveier, samt en del traktorveier. Det ble i 2021 utdannet ytterligere en veiplanlegger gjennom Skogkurs, Terje Abusdal (Nortømmer). Dette har uten tvil styrket kvaliteten på de prioriterte anleggene. Veiplanleggenes kompetanse i faget gir også et lagt bedre kunnskapsgrunnlag for de kommunalt ansvarlige underveis i prosess fra søknad til ferdig bygget anlegg.

Fra 2007 til og med 2019 hadde Fylkesmannen ansvar for tilskudsforvaltningen for alle landbruksveiene i Agder (VA + AA). I felles retningslinjer for prioritering av tilskudd til skogsveier i Agderfylkene, var det en tydelig satsning på hovedatkomstveier og felles bilveianlegg i veiklasse 3, 4 og 7. Fra 01.01.2020 ble region-

reformen satt i verk, og kommunene fikk overført ansvaret for tilskuddsforvaltningen av skogsveier. Hver kommune har etter dette utarbeidet egne retningslinjer for prioritering av tilskuddene, de aller fleste med samme prioritering som Fylkesmannen tidligere hadde.



Fra 01.01.2020 ble Fylkesmannens rolle å dele tildelt tilskuddsrammen videre ut til kommunene. Skogbruksansvarlige prioriterte og fordelte disse midlene (samt evnt kommunale tilskuddsmidler) videre til enkelte anlegg i egen kommune. Statsforvalteren i Agder fikk i 2021 tildelt 12,4 mill. kr i ordinær tildeling. Statsforvalteren fikk siden innvilget søknader om ekstrabevilgning frå Landbruksdirektoratet på totalt 8,5 mill. kr utover året. Totalt ble det derfor bevilget hele 20,9 mill. kr i statstilskudd til nye anlegg i 2021.

Tabell 6: Investeringer i skogsveier 2021.

Veitype	Med tilskudd			Uten tilskudd		Sum
	Kostnad i 1000 kr	Tilskudd i 1000 kr	Gj. snitt i prosent	Kostnad i 1000 kr	Kostnad i 1000 kr	
Bilveier	29 264 482	10 827	37	1 774 068		31 038 550
Traktorveier	12 496 011	3 748	29	3 567 931		16 063 942
Sum 2021	41 760 493	14 575	33	5 341 999		47 102 492
Sum 2020	63 147	20 540	31	4 902		68 049
Sum 2019	42 858	15 735	35	7 423		50 281

Totalt ble det investert drøye 47 mill. kr til skogsveier i Agder i 2021. Det aller vesentligste av dette gikk til skogsbilveier. For tilskuddsveiene går det mer midler til bilveier enn traktorveier, mens traktorveier dominerer blant veier bygget uten statstilskudd. Søknader og bygging av skogsveier i 2021 var på samme rekordhøye nivå som i 2020. Det er nå så høyt nivå at det er utfordringer med å få nok statstilskudd til landsdelen. I 2021 fikk Statsforvalteren tildelt tilskuddsmidler i flere omganger, og totalt mottok vi 20,9 mill. På grunn av press på tilskuddsmidler, ble tilskuddsandelen til bilveier i klasse 3, 4 og (5 noen få veier) 37 % i 2021. For traktorveier v.kl. 7 økte tilskuddsandelen til 29 % i 2021.

Byggekostnadene i Agder er relativt høye grunnet kupert terreng med mye stein. Gjennom mange år har Fylkesmennene i de gamle Agderfylkene krevd bruk av sprengt stein for økt stabilitet i veien – noe som har vært en vellykket strategi. Priser for veibygging hos entreprenørene varierer blant annet med tilgang på andre byggeprosjekter, og har økt ytterligere de siste år. Statistikk over anleggskostnadene blir noe misvisende grunnet at veier er påbegynt og avsluttet ulike år.

Skogfondsregnskapene for Agder viser at det ble brukt 31,4 mill. kr fra skogfondsmidler til veiinvesteringer i 2021. Dette er omtrent på nivået med fjoråret.

Det ligger en stor utfordring i å opprettholde kvaliteten på den delen av skogsbilveinettet som er bygd med en tilfredsstillende standard ved anleggstidspunkt. Til vedlikehold av skogsbilveier i Agder ble det brukt 4,1 mill. kr jf. skogfondregnskapet i 2021, noe som er en nedgang på over 1 mill sammenliknet med 2020. Investeringene i veivedlikehold er lave i Agderfylkene som i resten av landet – dette blir det viktig å ta tak i årene fremover!

Tabell 7: Ferdig bygde landbruksveier 2021 med statstilskudd.

Snittkostnader veibygging 2021 Agder	Lengde	Kostnad	Kr pr m
Bilvei nyanlegg	12 611	16 095 319	1 276
Bilvei ombygging	17 857	13 169 163	737
Traktorvei nyanlegg	10 760	7 540 057	701
Traktorvei ombygging	8 674	4 955 954	571

Tabellen over viser ferdig bygde landbruksveier med statstilskudd. I 2021 ble ferdigstilt 12,6 km nye skogsbilveier, og ombygd 17,9 km skogsbilvei. Det ble videre ferdigstilt 10,8 km nye traktorveier samt ombygget 8,7 km traktorvei. Traktorveier i denne tabellen betyr tunge traktorveier (veiklasse 7).

Tabell 8: Ferdig bygde landbruksveier 2021 uten statstilskudd

Anlegg uten statstilskudd	Lengde i m	Kostnad kr	kr/m
Bilveier nyanlegg	2 940	1 539 510	524
Bilveier ombygging	750	234 558	313
Traktorveier nyanlegg	27 988	3 502 431	125
Traktorveier ombygging	705	65 500	93

Tabellen over viser ferdig bygde landbruksveier uten statstilskudd. Traktorvei i denne tabellen er i hovedsak lettere traktorveier (veiklasse 8 og enkle veier). Bilveier er veiklasse 3, 4 og 5. Det er nybygget 2,9 km skogsbilvei, og 28 km traktorvei, samt ombygget 0,75 km bilvei og 0,7 km traktorvei uten statstilskudd i løpet av 2021. Relativt sett er Agder blant de fylkene med høyeste andel av traktorveier bygget uten

tilskudd (det meste i veiklasse 8) i landet. Veiklasse 8 bygges gjerne ut fra kortsiktige økonomiske vurderinger av skogeier.

Skogbruksplanlegging

I 2021 ble det igangsatt skogbruksplanprosjekt i gamle Songdalen kommune. Bestillingsprosessen avsluttes våren 2022 og ender trolig på litt over 70 % bestilling. Skogeierne som bestiller plan får 50 % statstilskudd til skogbruksplaner med miljøregistreringer og kurs.

Skogbruksplanprosjektet i Farsund, gamle Lyngdal, Hægebostad og Flekkefjord kommuner ble igangsatt som et stort felles prosjekt i 2020. Her endte oppslutningen fra skogeierne på ca. 52 % samlet sett. Markbefaringa ble gjennomført i feltsessionen 2021 med leveranse av planer før sommeren 2022.

	Farsund	Flekkefjord	gamle Lyngdal	Hægebostad	Sum
Bestillingsprosent	60 %	62 %	40 %	50 %	52 %
Antall planer	144	158	134	126	562
Bestilt areal i daa	48 844	97 347	75 152	74 571	295 914
Totalt areal i daa	81 280	157 293	186 009	150 031	574 613

Prosjektet i Marnardal endte på ca 60 % oppslutning og er nå under avslutning. De 190 skogeierne som hadde bestilt skogbruksplan fikk sine tilsendt på forsommeren 2021.

Aktivt skogbruk

2021 var som 2020 et år preget av restriksjoner rundt det å samle folk. Det ble likevel holdt 67 kurs i 2021, noe som er svært bra med tanke på at det fremdeles var perioder med restriksjoner. Som tidligere har de fleste kursene gått på hogst og hogstteknikk, motorsag, og dokumentert opplæring. Det er gledelig å se at Agder i år utmerker seg positivt på landsbasis og har rekorden i gjennomførte skogfondskurs. Kurs innen skogfond og ungsogpleie bør absolutt flere skogeiere delta på! Vi anmoder skogeiere om å ta kontakt med sitt lokale skogeierlag, kommune eller Aktiv skogkurs instruktører om en ønsker kurs lokalt.

Tabell 9: Kursoversikt Aktivt skogbruk.

Aktivt skogbruk-kurs Agder	Antall
Vedlikehold av motorsag	16
Hogst	34
Ungskogpleie	5
Foryngelse	1
PEFC-skogstandard	3
Skogfond	5
Andre kurs	3
Sum 2021	67
Sum 2020	49
Sum 2019	66

Skogfond og rentemidler

I starten av 2021 hadde skogeierne i Agder 187,5 mill. kr i innestående skogfond. Verdien av innmålt virke i Agder endte på totalt 385 millioner kr, og med et gjennomsnittlig skogfondstrekk på 18 % ble det innbetalt 70,7 millioner kr i skogfond. Stats- og kommunetilskudd utgjorde 22,6 mill. kr i 2021. De totale utbetalingene (skogfond, frigitte midler og tilskudd) lå på 69,7 mill. kr. Det førte til at totalt innestående skogfond økte med ca. 23,6 mill. kr i løpet av året. Det er naturlig at innestående skogfond øker i perioder med økt hogstaktivitet. Dette gir et godt grunnlag for å gjennomføre investeringer i skogen i årene som kommer.

Utvikling av skogfondmidler Agder
for periode 2017 - 2021



Figur 2: Innestående skogfond (UB), innbetalt skogfond, innbetalt tilskudd og sum utbetalt



Omløpshastigheten på skogfondet er et relevant mål, det vil si tiden det tar fra skogeierne setter pengene inn på skogfondskontoen, til de realiseres i konkrete skogbrukstiltak. På Agder ligger omløpshastigheten på ca. 2,9 år (innestående skogfond ub/ sum utbetalt (skogfond og tilskudd inneværende år)).

Tabell 10: Skogfondsregnskap 2021.

Skogfondsregnskap per 31.12.2021 for Agder
Utbetalt skogfondskonto spesifisert på formål

Kommune	Skogkultur m/skf 85%	Veg m/skf 85%	Miljøtiltak	MVA	Diverse formål 2007	Skogbruks plan	Vegvedlikehold mm	Tilb.bet. < 10 da	Overfør. mellom skti	Frigitt
01 Risør	308 776	746 342	-	5 453	3 420	-	11 124	-	-	-
02 Grimstad	889 325	414 251	-	152 607	6 296	-	132 937	-	-	6 155
03 Arendal	1 198 647	874 776	-	58 009	2 194	25 882	157 920	645	20 172	-
04 Kristiansand	1 855 880	1 552 084	-	58 042	6 360	10 753	133 024	540	40 000	65 356
05 Lindesnes	6 544 613	4 664 617	-	226 896	40 017	18 563	509 108	3 508	39 865	141 898
06 Farsund	483 473	270 000	-	3 600	1 815	-	-	-	13 888	38 503
07 Flekkefjord	270 289	431 105	-	-	4 993	-	113 500	-	-	-
11 Gjerstad	592 645	57 525	-	6 535	1 536	-	257 895	-	130 000	-
12 Vegårshei	2 292 873	2 061 416	-	17 931	25 264	450	679 337	-	-	-
13 Tvedestrand	923 479	958 505	-	79 168	327	57 227	146 258	-	-	18 408
14 Froland	1 716 451	2 581 347	-	159 583	24 189	18 305	323 515	-	20 000	187 838
15 Lillesand	501 923	59 401	-	13 030	1 673	-	18 335	-	-	-
16 Birkenes	2 551 450	1 998 460	-	140 707	42 433	700	570 320	-	-	-
17 Åmli	2 200 779	3 283 249	-	103 501	44 861	-	294 974	1 147	-	196 845
18 Iveland	539 867	619 608	-	45 191	15 209	-	26 769	-	5 398	-
19 Evje og Hornnes	1 032 056	1 660 926	-	38 682	28 056	-	88 565	-	11 913	-
20 Bygland	884 034	312 368	-	98 285	22 260	900	72 904	-	-	113 724
21 Valle	165 450	-	-	13 388	8 207	6 043	-	-	-	-
22 Bykle	-	-	-	-	1 548	-	-	-	1 014	-
23 Vennesla	1 787 271	1 432 997	-	92 830	13 893	-	59 711	-	-	30 000
24 Åseral	233 713	346 469	-	1 050	-	-	95 602	-	43 988	-
25 Lyngdal	2 213 833	5 469 164	-	180 751	4 708	450	91 697	1 495	-	321 739
26 Hægebostad	738 270	392 278	-	55 843	415	5 680	31 591	14 941	43 988	990
27 Kvinesdal	903 590	1 167 591	6 598	140 411	246	5 500	145 494	6 711	11 324	3 713
28 Sirdal	170 460	36 000	-	14 433	-	32 562	61 058	-	14 184	66 081
Totalt	30 999 148	31 390 479	6 598	1 705 926	299 920	183 015	4 021 637	28 987	- 71 972	1 191 250

Rentemiddelregnskapet

I 2021 var renteinntektene fra skogfondet på 1,68 mill. kr. Det er disse rentemidlene som fordeles og budsjetters til forbruk i 2022. Overføring til Landbruksdirektoratet, skogeierforening og Statsforvalteren følger standard satser jf. skogfondsforskriften og fordeles slik: 0–20 % trinnsats til Landbruksdirektoratet, 30 % til skogeierandelslag i Norges skogeierforbund og 15 % til Statsforvalteren. Resterende midler beholder kommunene. I 2020 var renteinntektene på 2,3 mill. kr. Det er disse renteinntektene som danner grunnlaget for budsjett og forbruk i 2021 for kommunene, Statsforvalter og overføringer til Landbruksdirektoratet og skogandelslag.

Tabell 11: Rentemiddelregnskap 2021.

Rentemiddelregnskap per 31.12.2021 for Agder

Kommune	Beholdning 1.1.2021	Utbetalinger	Overført fylke, Ldir, andelslag	Innvunne renter	Andre inntekter	Beholdning 31.12.2021
4200 Agder	584 000	357 416	- 344 714	-	-	571 298
4201 Risør	238 054	26 534	67 084	70 475	-	214 911
4202 Grimstad	262 784	45 998	59 487	71 560	-	228 859
4204 Kristiansand	566 459	42 783	88 955	107 236	-	541 957
4205 Lindesnes	973 855	585 296	239 889	259 678	135	408 483
4206 Farsund	369 824	15 876	32 133	40 253	13 888	375 956
4207 Flekkefjord	189 780	4 544	16 280	28 682	-	197 637
4212 Vegårshei	319 973	25 987	92 653	112 865	-	314 199
4214 Froland	417 790	51 586	151 549	168 785	172	383 613
4216 Birkenes	405 813	24 220	152 880	168 554	-	397 266
4217 Åmli	484 130	22 838	114 979	120 013	11 333	477 659
4219 Evje og Hornnes	373 764	3 744	99 547	113 608	17 311	401 392
4220 Bygland	367 665	14 584	30 768	55 473	1 014	378 800
4221 Valle	314 150	3 744	21 285	34 117	-	323 238
4223 Vennesla	635 141	33 704	78 758	91 859	-	614 538
4224 Åseral	488 856	23 744	310 865	23 683	-	177 930
4225 Lyngdal	553 592	43 869	- 191 045	121 237	-	822 005
4226 Hægebostad	260 739	24 214	27 717	43 029	-	251 837
4227 Kvinesdal	173 849	29 037	25 470	41 798	13 729	174 869
4228 Sirdal	101 387	3 744	5 149	10 527	14 184	117 205
Totalt	8 081 605	1 383 462	1 079 689	1 683 430	71 766	7 373 650

* I 2021 fikk Lyngdal kommune overført rentemidler som tilhørte gamle Audnedal kommune. Disse midlene var stående på Åseral kommunes felles rentemiddelkonto fra 1990-2010.

Agder – Team Revisjon AS har revidert Skogfondsregnskap og Rentemiddelregnskap for regnskapsåret 2021. Oppdrag ble utført i samsvar med ISRS 4400 «Avtalte kontrollhandlinger».

Resultat og balanse regnskap Skogfonds- og rentemiddelregnskap per 31.12.2021 for Agder

<u>RESULTAT</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
INNBTALINGER		
SKOGFOND		
Innbetalt skogfond	(70 768 336)	(56 052 516)
Innbetalt skog u/10 da	(6 464)	(209 233)
Innbetalt tilskudd	(22 616 707)	(23 362 385)
RENTEMIDLER		
Innvunne renter	(1 683 430)	(2 298 090)
Andre inntekter	(71 766)	(36 373)
Hentet fra prosjekt	-	(10 000)
	(95 146 703)	(81 968 597)
UTBTALINGER		
SKOGFOND		
Utbetalt	69 754 988	72 648 933
RENTEMIDLER		
Utbetalinger	1 383 462	1 196 242
Overført fylke, Ldjr, andelslag	1 079 689	1 240 051
Satt av til prosjekt	0	10 000
	72 218 139	75 095 227
ANDRE INN- OG UTBTALINGER		
PROSJEKT		
Utbetalt fra prosjekt	0,00	10 000,00
Overført til prosjekt	0,00	(10 000,00)
	0,00	
ÅRSRESULTAT	(22 928 564,32)	
BALANSE	2021	2020
EIENDELER		
BANKINNSKUDD		
4200 FELLESKONTO FOR FYLKET	1 405	126 611
4200 SPAREKONTO	422	228 398
4200 FELLESKONTO SP.SK.BANKEN	198 440 810	182 819 216
4200 MIDLERTIDIG MOTPOST.	211 954	307 400
4200 FELLESKONTO SPARESK.BANKEN	12 947 324	7 199 985
FORDRINGER		
Fordringer skogfond	7 368 157	5 359 899
	218 970 073	196 041 509
EGENKAPITAL		
SKOGFOND OG RENTEMIDLER		
Skogfond	(211 205 684)	(187 569 165)
Rentemidler	(7 373 650)	(8 081 605)
PROSJEKTER		
Rentemidler prosjekt	(389 980)	(389 980)
4214 Tilskudd Tynning Froland	(759)	(759)
	(218 970 073)	(196 041 509)

Skogoppsyn Agder

Personale med skogfaglige oppgaver hos Statsforvalteren i Agder, landbruksavdelingen:

Tore Haugum, landbruksdirektør, Karl Gjermund Damli, fagleder skog / fylkesskogmester, Trude Engesland, rådgiver, Una Glende Janson, seniorrådgiver, Reidar Tveiten, seniorrådgiver, Branka Sapina, seniorrådgiver skogfond.

Tabell 12: Skogbruksansvarlige i kommunene, 2021.

Gjerstad/ Risør	Frode Lindland
Vegårshei/ Tvedestrand	Martin Due-Tønnessen og Agnar Tore Vaaje
Åmli	Helge Sines
Froland/ Arendal	Terje Flaten
Grimstad	Karl Christian Langevoll
Iveland/ Evje og Hornnes	Lars Johan Skjeggedal
Birkenes/Lillesand	Tormod Amundsen
Bygland/Valle/Bykle	Inge Olav Fjalestad
Kristiansand	Bjørn Harald Sandvik, Steinar Sunde og Ann Elin Teksdal
Vennesla	Rune Iveland
Lindesnes	Øyvind Jorstad og Arnar Christian Aas
Åseral	Ingunn Kile
Hægebostad	John Ivar Bjelland
Lyngdal	Atle Skjørestad
Farsund	Jan Fredrik Sundt
Kvinesdal	Edgar Vegge
Flekkefjord	Trond Konstali
Sirdal	Mona Kile



STATSFORVALTEREN I AGDER

Postboks 504, 4804 Arendal | sfagpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/ag